

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Рішенням Вченої ради Університету
(протокол № 5 від 23.12.2021 р.),
введеним в дію наказом Ректора
№ 353 від 24.12.2021 р.

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО КОМІСІЮ З АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ
НАЦІОНАЛЬНОГО ЮРИДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Це Положення визначає порядок формування, повноваження та регламент роботи Комісії з академічної доброчесності Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого (далі за текстом — відповідно «Комісія» та «Університет»).

1.2. Комісія є незалежним колегіальним органом, що створюється з метою забезпечення дотримання науково-педагогічними працівниками Університету, здобувачами вищої освіти, аспірантами та докторантами академічної доброчесності, професійної етики, інших етичних вимог як фундаментальних стандартів університетського життя.

1.3. Обов'язковими джерелами діяльності Комісії є:

- нормативно-правові акти України, передусім Конституція України, закони України «Про освіту», «Про вищу освіту» та видані на їх виконання підзаконні акти;

- Порядок скасування рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 26.08.2021 р. № 897;

- Статут Університету;

- Кодекс академічної доброчесності Університету;

- Порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності, що затверджується Вченою радою Університету й є додатком до Кодексу академічної доброчесності Університету;

- це Положення;
- інші правові акти Університету.

Комісія також використовує у своїй діяльності як авторитетні джерела:

- рекомендації Міністерства освіти і науки України, Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, інших органів державної влади з питань запобігання академічного плагіату та його виявлення в наукових роботах, з розробки та впровадження університетської системи забезпечення академічної доброчесності тощо;

- методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності, підготовлені в рамках діяльності Проекту сприяння академічної доброчесності — SAIUP, та інші рекомендації Американських Рад з міжнародної освіти;

- Етичний кодекс ученого України, схвалений Постановою загальних зборів Національної академії наук України від 15.04.2009 р. № 2;

- управлінські принципи IAU-MCO (International Association of Universities and the Magna Charta Observatory) щодо інституційного етичного кодексу вищої освіти;

- Бухарестську декларацією етичних цінностей та принципів вищої освіти в Європі;

- судову практику українських, іноземних та міжнародних судів.

1.4. Діяльність Комісії та її членів має відповідати принципам верховенства права, зокрема законності, визначеності та пропорційності. Члени Комісії при розгляді заяв щодо порушень академічної доброчесності, професійної етики, інших етичних вимог та ухваленні рішень повинні діяти сумлінно, безсторонньо та неупереджено.

2. ПОРЯДОК ФОРМУВАННЯ КОМІСІЇ

2.1. До складу Комісії входять дванадцять членів університетської спільноти, а саме:

- сім науково-педагогічних працівників, які обираються вченою радою Університету;

- один аспірант, який обирається Радою молодих вчених Університету;

- три студенти, які призначаються Студентським Сенатом;

- Студентський омбудсмен.

2.2. Члени Комісії обираються (призначаються) строком на три роки.

2.3. Членство у Комісії припиняється достроково у таких випадках:

2.3.1. подання мотивованої заяви членом Комісії про складення повноважень за

власним бажанням;

2.3.2. систематичне невиконання членом Комісії своїх обов'язків;

2.3.3. порушення членом Комісії вимог академічної доброчесності, професійної етики, інших етичних вимог;

2.3.4. припинення членом Комісії трудових відносин з Університетом;

2.3.5. відрахування члена Комісії з аспірантури;

2.3.6. відрахування члена Комісії зі складу студентів;

2.3.7. закінчення строку повноважень Студентського омбудсмена;

2.3.8. ухвалення Студентським Сенатом рішення про заміну члена Комісії – студента.

2.4. Мотивована заява про складення повноважень за власним бажанням подається:

- науково-педагогічним працівником чи аспірантом — голові Комісії;

- студентом — Студентському омбудсменові.

2.5. Припинення повноваження члена Комісії відповідно до підпунктів 2.3.1-2.3.7 цього Положення здійснюється на підставі рішення Комісії. Одночасно Комісія звертається із заявою про обрання нового члена Комісії:

- науково-педагогічного працівника — до вченої ради Університету;

- аспіранта — до Ради молодих вчених Університету;

- студента — до Студентського Сенату.

2.6. У разі, якщо через припинення повноважень окремих членів Комісії її склад становить менше восьми осіб, Комісія призупиняє свою роботу до обрання (призначення) нових членів.

3. ПОВНОВАЖЕННЯ КОМІСІЇ

3.1. До повноважень Комісії належить:

3.1.1. виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками Університету, здобувачами вищої освіти, особами, яким Університетом присуджено ступінь вищої освіти та присвоєно відповідну кваліфікацію, аспірантами та докторантами;

3.1.2. перевірка заяв, повідомлень та іншої інформації (далі за текстом — «заяви») щодо фактів порушення академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками Університету, здобувачами вищої освіти, особами, яким Університетом присуджено ступінь вищої освіти та присвоєно відповідну кваліфікацію, аспірантами та докторантами;

3.1.3. вивчення та експертиза кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти,

підготовка та надання Вченій раді Університету експертних висновків щодо наявності в цих роботах ознак порушень академічної доброчесності;

3.1.4. виявлення та встановлення фактів порушень професійної етики, інших етичних вимог науково-педагогічними працівниками Університету;

3.1.5. перевірка заяв щодо фактів порушення вимог професійної етики, інших етичних вимог науково-педагогічними працівниками Університету;

3.1.6. розгляд справ про порушення академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками Університету, здобувачами вищої освіти, особами, яким Університетом присуджено ступінь вищої освіти та присвоєно відповідну кваліфікацію, аспірантами та докторантами;

3.1.7. розгляд справ про порушення професійної етики, інших етичних вимог науково-педагогічними працівниками Університету, здобувачами вищої освіти, аспірантами та докторантами;

3.1.8. надання Ректорові та Вченій раді Університету висновків (рекомендацій) щодо застосування академічної та дисциплінарної відповідальності до порушників академічної доброчесності, професійної етики, інших етичних вимог;

3.1.9. звернення до Ректора, проректорів, Вченої ради, керівників структурних підрозділів та інших посадових осіб Університету щодо здійснення заходів з дотримання академічної доброчесності, професійної етики, інших етичних вимог науково-педагогічними працівниками Університету, здобувачами вищої освіти, аспірантами та докторантами, припинення порушень цих вимог та запобігання таким порушенням;

3.1.10. сприяння формуванню у науково-педагогічних працівників Університету, здобувачів вищої освіти, аспірантів та докторантів нульової толерантності до порушень академічної доброчесності, професійної етики, інших етичних вимог;

3.1.11. надання науково-педагогічним працівникам, здобувачам вищої освіти, аспірантам, докторантам, а також Ректорові, проректорам, Вченій раді та керівникам структурних підрозділів Університету консультацій з питань академічної доброчесності, професійної етики;

3.1.12. проведення серед членів університетської спільноти інформаційно-роз'яснювальних заходів з дотримання академічної доброчесності, професійної етики, інших етичних вимог;

3.1.13. організація та проведення наукових та науково-практичних конференцій, круглих столів, семінарів, дискусій, зустрічей зі студентськими колективами з питань дотримання академічної доброчесності, професійної етики, інших етичних вимог;

3.1.14. моніторинг та узагальнення норм права, судової практики, рекомендацій,

власної практики розгляду справ з питань академічної доброчесності, професійної етики, інших етичних вимог, підготовка та надання Вченій раді Університету для затвердження проектів правових актів (змін до чинних правових актів) з цих питань, зокрема Кодексу академічної доброчесності та Порядку виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності, що є додатком до цього Кодексу.

3.2. Комісія може здійснювати й інші повноваження, які хоча прямо не визначені Кодексом академічної доброчесності чи цим Положенням, проте впливають зі статусу та цілей діяльності Комісії й не належать до виключної компетенції інших осіб.

3.3. Член Комісії має право здійснювати самостійний моніторинг дотримання науково-педагогічними працівниками Університету, здобувачами вищої освіти, аспірантами, докторантами академічної доброчесності, професійної етики, інших етичних вимог, вимагати від Комісії реагування на порушення цих вимог.

3.4. Член Комісії зобов'язаний брати участь у роботі Комісії, зокрема в її засіданнях, здійсненні Комісією її повноважень, підготовці експертних висновків, рекомендацій, звернень, проектів правових актів та інших документів, виконувати ухвалені Комісією рішення.

3.5. Член Комісії не може делегувати свої повноваження іншій особі.

3.6. На першому засіданні Комісія обирає голову Комісії та секретаря Комісії. Голова Комісії обирається з числа науково-педагогічних працівників.

3.7. Голова Комісії:

3.7.1. організовує роботу Комісії;

3.7.2. головує на засіданнях Комісії;

3.7.3. підписує протоколи засідань, рішення Комісії, експертні висновки, рекомендації, звернення та інші документи Комісії;

3.7.4. діє від імені Комісії та представляє її перед Ректором, Вченою радою, конференцією трудового колективу, іншими органами, структурними підрозділами та посадовими особами Університету, а також перед іншими особами;

3.7.5. по закінченні трирічного строку повноважень Комісії звітує про її роботу перед конференцією трудового колективу Університету;

3.7.6. здійснює інші повноваження, що відповідають статусу й повноваженням Комісії та не належать до виключних повноважень інших осіб.

3.8. Секретар Комісії:

3.8.1. організовує проведення засідань Комісії, зокрема повідомлення членів Комісії та запрошених осіб про місце, час та спосіб проведення засідань, порядок денний тощо;

3.8.2. забезпечує ознайомлення запрошених на засідання Комісії осіб із заявами та іншими матеріалами справи, приймає від них письмові пояснення та інші документи, приєднує їх до матеріалів справи;

3.8.3. складає протоколи засідань Комісії та разом з головою Комісії підписує їх;

3.8.4. приймає та реєструє адресовані Комісії документи;

3.8.5. засвідчує своїм підписом копії документів Комісії, а також інших документів, що надаються (надсилаються) Комісією;

3.8.6. забезпечує зберігання документів Комісії та документів, які Комісія отримує від інших осіб.

3.8.7. на час відсутності голови Комісії здійснює його повноваження, зокрема головує на засіданнях Комісії;

3.8.8. забезпечує поширення інформації про діяльність Комісії, зокрема створює, підтримує та наповнює актуальною інформацією сторінки Комісії на офіційному сайті Університету та у Facebook, телеграм-канал Комісії та інші інформаційні ресурси.

4. ЗАСІДАННЯ КОМІСІЇ

4.1. Основною організаційною формою роботи Комісії є засідання, які скликаються головою Комісії чи на вимогу не менш як шести її членів.

4.2. В умовах карантину та за інших форс-мажорних обставин засідання Комісії може бути проведене у форматі відеоконференції (в режимі он-лайн). З поважних причин у засіданнях Комісії в такому ж форматі можуть брати участь окремі її члени та інші учасники засідань (у тому числі, особи, щодо яких порушено питання про порушення ними академічної доброчесності, професійної етики, інших етичних вимог).

4.3. Засідання Комісії вважається правочинним у разі присутності на ньому (в тому числі, у форматі відеоконференції) не менш як семи членів Комісії.

4.4. Головою засідання є голова Комісії, а за його відсутності чи участі в засіданні в статусі заявника, особи, щодо якої в заяві порушено питання про порушення нею академічної доброчесності, професійної етики, інших етичних вимог, особи, яку запрошено Комісією для надання пояснень щодо порушення, — секретар Комісії. В останньому випадку Комісія більшістю від присутніх членів Комісії обирає секретаря засідання.

4.5. Секретар засідання оформлює протокол засідання Комісії, який підписують голова і секретар засідання. Секретар засідання може здійснювати аудіо- чи відеозапис засідання, про що має попередити всіх учасників засідання.

4.6. Порядок денний засідання Комісії формується головою Комісії. Заяви про порушення академічної доброчесності, професійної етики, інших етичних вимог розглядаються у першу чергу в порядку їх надходження до Комісії.

4.7. Заяви про порушення науково-педагогічними працівниками Університету, здобувачами вищої освіти, аспірантами, докторантами академічної доброчесності, професійної етики, інших етичних вимог можуть бути подані до Комісії будь-яким членом університетської спільноти.

4.8. Комісія розглядає заяви про порушення незалежно від часу їх скоєння, проте з урахуванням заборони зворотної дії в часі нормативно-правових актів, що встановлюють чи посилюють відповідальність особи.

4.9. Заяву може бути подано як однією, так і декількома особами (колективна заява). Заяву від структурного підрозділу Університету може бути підписано та подано керівником підрозділу, від навчальної студентської групи — старостою групи, від навчального студентського потоку — старостою потоку.

4.10. Заяви до Комісії та інші документи подаються:

- студентами Університету — через Студентського омбудсмена;
- науково-педагогічними та іншими працівниками Університету, аспірантами, докторантами — через канцелярію Університету чи секретаря Комісії;
- іншими особами — через канцелярію Університету.

4.11. Приймання та реєстрацію поданих заяв та інших документів здійснює секретар Комісії із зазначенням дати отримання.

4.12. Заява до Комісії має містити ім'я, прізвище, місце роботи (навчання) та контактні данні заявника, опис фактів порушень академічної доброчесності, професійної етики, інших етичних вимог, вимоги заявника та його особистий підпис. Інші документи подаються до Комісії разом із супровідним листом, в якому зазначаються вищенаведені особисті данні особи, що їх подала. Копії документів засвідчуються підписом особи, яка їх подає. За відсутності цих реквізитів секретар Комісії повертає заяву, інший документ особі, яка їх подала, для належного оформлення.

4.13. Анонімні заяви Комісія не приймає й не розглядає.

4.14. У випадку, коли заявником чи особою, щодо якої в заяві порушено питання про порушення нею академічної доброчесності, професійної етики, інших етичних вимог, є член Комісії або його близька особа, цей член Комісії повинен оголосити про самовідвід і не брати участі в обговоренні цієї заяви Комісією та ухваленні нею рішення.

4.15. Комісія на засіданні:

4.15.1. здійснює попередній розгляд заяви та в разі її формальної та змістовної

відповідності вимогам цього Положення, зокрема належності справи до повноважень Комісії, призначає доповідача у справі та дату й час наступного засідання;

4.15.2. доручає секретареві Комісії:

а) запросити на наступне засідання із зазначенням дати, часу та місця його проведення:

- заявника (заявників);

- особу, щодо якої в заяві порушено питання про порушення нею академічної доброчесності, професійної етики, інших етичних вимог;

- інших осіб, які, на думку Комісії та заявника, можуть надати пояснення щодо порушення;

б) запропонувати особі, щодо якої в заяві порушено питання про порушення нею академічної доброчесності, професійної етики, інших етичних вимог, до наступного засідання:

- ознайомитися із заявою та іншими матеріалами справи;

- надати Комісії письмові пояснення та інші документи;

- запропонувати Комісії запросити на наступне засідання осіб, які, на її думку, можуть надати пояснення.

4.16. Якщо Комісія ухвалює рішення про залишення заяви без розгляду, вона письмово повідомляє про це заявника з роз'ясненням причин відмови у розгляді.

4.17. Засідання Комісії відбуваються в закритому режимі. За обопільним клопотанням заявника та особи, щодо якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності, професійної етики, інших етичних вимог, засідання можуть проводитися у відкритому режимі шляхом їх трансляції через мережу Інтернет.

4.18. Учасник розгляду має право:

- ознайомлюватися з поясненнями, документами та іншими матеріалами, наданими іншими учасниками;

- брати участь у засіданні Комісії, ставити питання іншим учасникам, відповідати на їхні питання та питання членів Комісії;

- надавати Комісії усні та письмові пояснення.

4.19. Розгляд справ про порушення академічної доброчесності здійснюється Комісією згідно з цим Положенням і Порядком виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності, що затверджується рішенням Вченої ради Університету й є додатком до Кодексу академічної доброчесності Університету.

5. РІШЕННЯ КОМІСІЇ

5.1. Рішення Комісії про надання експертних висновків та рекомендацій щодо застосування до конкретних осіб відповідальності за порушення академічної доброчесності та етичних вимог (п/п. 3.1.3, 3.1.8 цього Положення) приймаються таємним голосуванням, яке може відбуватися шляхом заповнення бюлетенів чи в телеграм-каналі Комісії. Рішення Комісії з інших питань приймаються відкритим голосуванням.

5.2. Рішення вважається прийнятим, якщо за нього проголосувала більшість від присутніх на засіданні членів Комісії. Якщо голоси членів Комісії поділилися порівну, воно вважається неприйнятим.

5.3. Рішення Комісії з питання застосування до особи відповідальності за порушення академічної доброчесності, професійної етики, інших етичних вимог має бути ухвалене впродовж тридцяти календарних днів від дня отримання Комісією відповідної заяви. Повний текст рішення виготовляється впродовж трьох робочих днів з дня ухвалення рішення.

5.4. Рішення Комісії підписує голова Комісії. Примірник рішення упродовж двох робочих днів з дня виготовлення його повного тексту направляється Ректорові Університету та / чи Вченій раді Університету, а копії рішення — заявникові та особі, щодо якої в заяві порушено питання про порушення нею академічної доброчесності, професійної етики, інших етичних вимог.

5.5. Рішення Комісії мають рекомендаційний характер і подаються Ректорові Університету чи Вченій раді Університету для ухвалення ними остаточного рішення в межах їхньої компетенції.

5.6. У разі виявлення факту порушення академічної доброчесності науково-педагогічним працівником, аспірантом, докторантом Комісія може рекомендувати Вченій раді Університету:

- відмовити особі у присудженні наукового ступеня чи присвоєнні вченого звання;
- позбавити особу присудженого наукового ступеня чи присвоєного вченого звання;
- відмовити особі у присвоєнні або позбавити її присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії;
- позбавити особу права брати участь у роботі визначених законом органів чи обіймати встановлені законом посади.

5.7. У разі виявлення факту порушення академічної доброчесності здобувачем вищої освіти Комісія може рекомендувати Ректорові Університету:

- зобов'язати особу повторно пройти оцінювання (виконати контрольну,

самостійну чи курсову роботу, скласти іспит, залік тощо);

- зобов'язати особу повторно пройти відповідний освітній компонент освітньої програми;

- відрахувати особу з Університету;

- позбавити особу академічної стипендії;

- позбавити особу наданих Університетом пільг з оплати навчання.

5.8. У разі виявлення факту порушення академічної доброчесності особою, якій Університетом присуджено ступінь вищої освіти та присвоєно відповідну кваліфікацію, Комісія на підставі свого експертного висновку може рекомендувати Вченій раді Університету скасувати рішення про присудження цій особі ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації.

5.9. У разі виявлення факту порушення вимог професійної етики науково-педагогічним працівником Комісія може рекомендувати Ректорові Університету:

- оголосити особі догану;

- звільнити особу з посади.

5.10. За наслідками розгляду заяв Комісія може надавати Ректорові Університету та Вченій раді Університету й інші рекомендації, що не суперечать закону та їхній компетенції.

6. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

6.1. Це Положення та зміни до нього затверджуються рішенням Вченої ради Університету і вводяться в дію наказом Ректора Університету.

6.2. Це Положення та зміни до нього набирають чинності з наступного дня після введення їх у дію наказом Ректора Університету.